

DANSK JOURNALISTFORBUND

Journalisternes Hus.

Den 2. december 1969.

„Til fremme af en fri meningsudveksling og en alsidig oplysning skal . . . hver svensk medborger have fri adgang til offentlige dokumenter“.

Med disse ord indledes den svenske trykfrihedsforordning. Dermed understreges det, at ytringsfrihed, pressefrihed, er meningsløs uden en fri adgang til indsamling af informationer.

Dansk Journalistforbund erkender, at det forslag, som er fremsat til lov om offentlighed i forvaltningen, er et skridt frem, men et alt for beskedent skridt. Forbundet må meget stærkt henstille, at den meget vidtgående begrænsning, som findes i forslaget's paragraf 1, stk. 2, fjernes. Forbundet finder, at der allerede ligger en stærk begrænsning i bestemmelsen om, at kun dokumenter, som er oprettet efter lovens ikrafttræden, underlægges offentlighed. Denne bestemmelse, forslaget's paragraf 13, stk. 2, vil i sig selv bevirke, at der sker en skridtvis overgang til det ny system.

Begrænsningen i paragraf 1, stk. 2, der betyder, at der kun kan begæres fremlagt dokumenter i en bestemt angiven sag, kompromitterer efter Journalistforbundets opfattelse lovens titel „offentlighed i forvaltningen“. Bestemmelsen betyder, at offentligheden kun får adgang til at gøre sig bekendt med sager, hvis eksistens i forvejen er kendt.

Derved opnås ganske vist det formål, at faktiske oplysninger i sager, hvis eksistens er bekendt, bliver tilgængelige som kildemateriale. Men samtidig tilsidesættes med bestemmelsen den idé, som Journalistforbundet ser som det væsentligste motiv for lovforslaget, offentlighedens kontrol med forvaltningen, den udbygning af folkestyret, som justitsministeren omtalte i sin forelæggelsestale. Forbundet kan stærkt tilslutte

Bilag 3.

sig ministerens udtalelse om, at man, når offentlighed indføres i forvaltningen, vil erfare det samme, som blev erfaret efter, at offentlighed i retsplejen indførtes: at befolkningens tillid til forvaltningen styrkes.

Forbundet tillader sig at henvise til, at både den svenske ombudsmand, Alfred Bexelius, og lederen af den svenske forvaltningshøjskole, Sven-Hugo Rymann, har udtalt forundring over bestemmelsen i paragraf 1, stk. 2.

Lovforslagets bestemmelser om undtagelser fra offentlighedsprincippet er meget generelt affattede. Journalistforbundet henstiller, at der udarbejdes meget detaljerede og konkrete undtagelsesbestemmelser, så der bliver det mindst mulige råderum for fortolkning.

I lovforslagets paragraf 6 undtages sager om ansættelse eller forfremmelse i det offentlige tjeneste. Med denne bestemmelse er gennemført en begrænsning af meget principiel karakter og stridende mod den mindretalsindstilling fra offentlighedskommissionen, som justitsministeriets oprindelige lovudkast byggede på.

Journalistforbundet skal i denne forbindelse ikke mindst henvise til de betragtninger, som er gjort gældende af professor, dr. jur. Poul Andersen, blandt andet i en kronik i Berlingske Tidende den 21. oktober 1968.

I lovforslagets paragraf 8 bestemmes det, at den myndighed, som i øvrigt har afgørelsen af den pågældende sag, afgør spørgsmålet om meddelelse af oplysning og spørgsmålet om, hvorvidt en begæring kan imødekommes straks eller senere.

Journalistforbundet henstiller, at der i loven indføres en bestemmelse, som anviser appelmulighed for en forvaltningsmyndigheds afgørelse. Der kan henvises til, at den svenske ordning bestemmer, at en hemme-